

КОНЦЕПЦИЯ

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
СИСТЕМАТА И ПРОЦЕСА НА
ГРАДСКО ПЛАНИРАНЕ И
РАЗВИТИЕ НА СТОЛИЧНА
ОБЩИНА

Източник: Уикипедия, Орлов мост

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Zdravko Zdravkov'. The signature is stylized and written in a cursive-like font.

Арх. Здравко Здравков

10 февруари 2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Нормативна уредба, регламентираща устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството.....	3
2. Структура на Столична община.....	6
3. Модел за координация на проектите и плановете на НАГ с останалите направления на Столична община, изпълняващи градоустройствени решения и политики.....	7
4. Визия за оптимизиране на структурата на НАГ.....	8
5. Визия за обособяване на специализирано звено за задания, анализи, проучвания и оценки в сферата на градоустройството, устойчивото развитие на Столична община и поддръжка на информационния масив.....	11
6. Визия за взаимодействие и контрол върху работата на главните архитекти на районите на Столична община.....	15
7. Визия за уеднаквяване на изискванията относно плановете и проектната документация в работата на архитектите на райони и техническите служби по райони.....	15
8. План за развитие на електронните услуги на Столична община с нови, ефективни услуги в областта на направлението.....	16
9. План за реализация на необходимия дигитален архив на направлението и възможностите за достъп до информационни масиви на други институции.....	18
10. Визия за взаимодействие и създаване на устойчива комуникация с браншовите организации, неправителствените организации и гражданите при обсъждане на идеи и проекти за реализация на обекти на територията на Столична община.....	19
11. Визия за работата на експертните съвети за устройство на територията, както и визия за единна организация на ОЕСУТ и РЕСУТ.....	20
12. Визия за постигане на добра обезпеченост на територията на общината с устройствени планове....	21
13. Виждане как с градоустройствени инструменти може да се постига визията за устойчиво развитие на София като Зелен град.....	22
Заклучение.....	26

Настоящата Концепция за управление на системата и процеса на градско планиране и развитие на Столична община е разработена в съответствие с всички изисквания за участие в конкурса за главен архитект на София, публикувани на интернет страницата на общината. Документът е съобразен със стратегическата, законовата и подзаконовата уредба на европейско и национално ниво, както и със специфичните документи, уреждащи дейността на Столична община и Направление „Архитектура и градоустройство“ (НАГ).

Концепцията е базирана на специално проведено за целта проучване¹ сред жители на столицата, журналисти и представители на районните и централната администрация на Столична община в НАГ.

Предложените в концепцията визии за управление на градското планиране и развитие са пресечна точка на опита на кандидата в три направления – като главен архитект на община, като представител на бизнеса и като жител на столицата. Това осигурява на разработката отлична практическа приложимост – характеристика, която е изключително ценна при съществуващата сложна структура на управление на НАГ.

И накрая, но не по важност, концепцията е изготвена със съзнанието, че позицията на главния архитект е ключова за развитието на града и неговите виждания са в основата на градския облик, комфорта, уюта и привлекателността му за хората и бизнеса. В същото време е базирана и на разбирането, че градът не е съвкупност от сгради, улици и устройствени планове, а съвкупност от хора с техните мечти, желания и потребности. Затова водещ за концепцията е един от основните елементи на визията за София 2020, очертана в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие – **София – град на хората и за хората.**

1. НОРМАТИВНА УРЕДБА, РЕГЛАМЕНТИРАЩА УСТРОЙСТВОТО НА ТЕРИТОРИЯТА, ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ И СТРОИТЕЛСТВОТО

Нормативната уредба, регламентираща устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството, следва да се разглежда на три нива – европейско, национално и общинско, които са вертикално хармонизирани по отношение на хоризонталите политики.

Политиката за устройственото развитие на Европейския съюз (ЕС) се стреми да премахне бедността в контекста на устойчивото развитие. Тя е основен елемент в отношенията на ЕС със света – заедно с външните работи, сигурността и търговската политика (както и международните аспекти на други политики като околна среда, селско стопанство и рибарство). Дейността на ЕС за развитие се основава на **Договора от Лисабон и на Европейския консенсус относно политиката на ЕС за развитие от 2005 г.**, които задължават Съвета на ЕС, Европейския парламент и Европейската комисия за изработване и следване на обща визия.

ЕС е ангажиран с изпълнението в рамките на Съюза на приетата през 2015 г. **Програма на Организацията на обединените нации за устойчиво развитие до 2030 г.**, която представя цялостна рамка за премахване на бедността и за постигане на устойчиво развитие до 2030 г., надграждайки целите на хилядолетието за развитие от 2000 г.² Сред основните цели на програмата са изкореняването на бедността и реализирането на икономическите, социалните и екологичните измерения на устойчивото развитие. ЕС насърчава и процеса на съгласуване на политиките за развитие, така че да бъде постигнат максимален ефект в разгръщането и осъществяването на другите политики на общността.

Устойчивото развитие е основен принцип, споделян от Европейския съюз, от държавите-членки и местните власти, а насърчаването на устойчивото градско развитие представлява непрекъснат процес

¹ Проучването е осъществено от изследователска агенция ЕСТАТ в периода 15-29 януари 2016 г. Проведени са 200 анкети в онлайн панел сред жители на Столична община на възраст от 25 до 55 години, фокус групи с лица в същата възрастова група, живеещи в центъра и крайните квартали, както и дълбочинни интервюта журналисти и с представители на районната и централната администрации на Столична община в Направление „Архитектура и градоустройство“.

² <http://www.undp.org/content/undp/en/home/sdgoverview/post-2015-development-agenda.html>

и ключов елемент на европейската кохезионна политика. С оглед на това през май 2007 г. европейските министри за градско развитие, подписват „**Лайпцигска харта за устойчиви европейски градове**“. Целта на този документ е да се оптимизира вземането на решения, свързани с интегрираното градско развитие. Негов особен акцент е развитието на бедните квартали.

С оглед на необходимостта от сериозни мерки за адаптиране към последиците от изменението на климата и промените в околната среда, през ноември 2008 г., в Марсилия, европейските министри за градско развитие призовават за активно прилагане на Хартата за градовете. Те се обединяват около виждането, че е необходим по-работещ инструмент за осъществяване на общите цели за устойчивост и прилагането на препоръките в Лайпцигската харта в практиката. В отговор на тези потребности и като резултат от тясното и многостепенно сътрудничество между държавите-членки на ЕС, европейските институции и европейските организации, представляващи градовете, и местните власти, е разработена **Референтна рамка за устойчиви градове (RFSC)**. През 2010 г., в Толедо, европейските министри за градско развитие отново потвърждават, че рамката следва да бъде широко разпространявана и прилагана от всички европейски градове. Референтната рамка, като уеб-базиран инструмент, служи за подобряване на планирането и насърчаване на стратегии и проекти за стимулиране на устойчиво градско развитие. В унисон с всичко това е и приетата през 2010 г. стратегия на ЕС за растеж през следващото десетилетие – „**Европа 2020**“. Нейна основна цел е, в условията на един променящ се свят, ЕС да се превърне в интелигентна, устойчива и приобщаваща икономика. Тези три взаимно подкрепящи се приоритета трябва да помогнат на ЕС и държавите-членки да постигнат високи нива на заетост, производителност и социално единство. Стратегията си поставя конкретни цели в пет области – заетост, иновации, образование, социално приобщаване и климат (енергия). Те трябва да бъдат постигнати до 2020 г. с помощта на Оперативна програма „Европейска мрежа за наблюдение на териториалното развитие“ (ESPON). От своя страна, държавите-членки са набелязали своите собствени национални приоритети във всяка от тези области.

Конкретните действия на равнище държава, произтичащи от тези стратегически документи, са хармонизирани в следното приложимо по тематиката законодателство на Република България:

- » **Закон за устройство на територията**, в сила от 31.03.2001 г., обн. ДВ. бр.1 от 2 януари 2001 г., последно изм. и доп. ДВ. бр.101 от 22 декември 2015 г. В него ясно са дефинирани функциите и задълженията на главния архитект на всяка българска община при прилагането на тези политики. Чл.5, ал.3 гласи: „*Главният архитект ръководи, координира и контролира дейностите по устройственото планиране, проектирането и строителството на съответната територия, координира и контролира дейността на звената по ал. 6 и издава административни актове съобразно правомощията, предоставени му по този закон. Главният архитект на общината координира и контролира дейността на главните архитекти на райони.*“
- » **Закон за регионалното развитие**, в сила от 31.08.2008 г., обн. ДВ. бр.50 от 30 май 2008 г., последно изм. ДВ. бр.9 от 3 февруари 2015 г.;
- » **Закон за енергийна ефективност**, в сила от 14.11.2008 г., обн. ДВ. бр.98 от 14 ноември 2008 г., последно изм. ДВ. бр.98 от 28 ноември 2014 г.;
- » **Закон за публичните финанси**, в сила от 01.01.2014 г., обн. ДВ. бр.15 от 15 февруари 2013 г., изм. ДВ. бр.95 от 8 декември 2015 г.;
- » **Закон за достъп до обществена информация**, обн. ДВ. бр.55 от 7 юли 2000 г., последно изм. и доп. ДВ. бр.97 от 11 декември 2015 г.;
- » **Закон за местното самоуправление и местната администрация**, в сила от 17.09.1991 г., отразена деноминацията от 05.07.1999 г., обн. ДВ. бр.77 от 17 септември 1991 г., последно изм. ДВ. бр.53 от 27 юни 2014 г.

Целите на Столична община (СО) за развитието на столицата като европейски, устойчив и зелен град чрез обществените пространства са дефинирани в основните документи на общината, определящи нейните политики за развитие:

- » **Закон за устройството и застрояването на Столичната община**, в сила от 28.01.2007 г., обн. ДВ. бр.106 от 27 декември 2006г., последно изм. ДВ. бр.98 от 28 ноември 2014 г. С него се

регламентират специфичните правила и нормативи за устройството и застрояването на територията на Столичната община (ОУП);

- » **Интегриран план за градско развитие и възстановяване на град София (ИПГВР);**
- » **Общински план за развитие на Столична община за периода 2014 - 2020 г. (ОПР);**
- » **План за дейността по устройството и развитието на територията на Столична община за 2015-2019 г.;**
- » **НАРЕДБА за изграждане на елементите на техническата инфраструктура и гаранциите при строителството им на територията на Столична община,** приета от Столичния общински съвет с Решение № 772 по Протокол № 54 от 17.12.2009 г. - обявено на 28.12.2009 г., изм. с Решение № 371 по Протокол № 43 от 18.07.2013 г.;
- » **НАРЕДБА за изграждане, поддържане и опазване на зелената система на Столична община,** приета с Решение № 950 по Протокол № 120 от 11.10.2007 г. като Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Столичната община, Загл. изм. - Решение № 135 по Протокол № 8 от 13.03.2008 г.;
- » **НАРЕДБА за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община** (Загл. изм. - Решение № 365 по Протокол № 84 от 25.06.2015 г.), приета с Решение № 155 по Протокол № 102 от 8.03.2007 г. на Столичния общински съвет, изм. и доп. с Решение № 365 по Протокол № 84 от 25.06.2015 г., Решение № 26 по Протокол № 4 от 3.12.2015 г.;
- » **НАРЕДБА за преместваемите обекти, за рекламните, информационните и монументално-декоративните елементи и за рекламната дейност на територията на Столична община,** приета с Решение № 717 по Протокол № 71 от 6.11.2014 г., изм. и доп. с Решение № 1 по Протокол № 75 от 22.01.2015 г., изм. и доп. - Решение № 495 по Протокол № 86 от 23.07.2015 г.;
- » **НАРЕДБА за принудителното изпълнение на заповеди по чл. 195, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗУТ за поправяне, заздравяване или премахване на строежи или части от тях и заповеди по чл. 225а, ал. 1 от ЗУТ за премахване на незаконни строежи или части от тях от органите на Столична община,** приета с Решение № 330 по Протокол № 63 от 12.06.2014 г.;
- » **НАРЕДБА за реда и начина за провеждане на обществени обсъждания в Столичната община,** приета с Решение № 950 по Протокол № 120 от 11.10.2007 г.
- » **НАРЕДБА за управление на общинските пътища на територията на Столична община,** приета с Решение № 133 по Протокол № 62 от 25.03.2010 г.;
- » **НАРЕДБА за условията и реда за предоставяне на данни и за издаване на справки за предвижданията на общия устройствен план на Столична община,** приета с Решение № 950 по Протокол № 120 от 11.10.2007 г.;
- » **НАРЕДБА за изграждане, поддържане и опазване на зелената система на Столична община,** приета с Решение № 950 по Протокол № 120 от 11.10.2007 г.

В допълнение към описаните нормативни актове следва да се отбележи, че някои от основните функционални правомощия на главния архитект на Столична община, както и на подчинените му служители в Направление „Архитектура и градоустройство“ и на длъжностните лица в районните администрации, са определени със заповеди, издавани от кмета на Столична община и главния архитект на Столична община на основание § 1, ал. 3 и ал. 4 от Закона за устройство на територията. Действащите към настоящия момент заповеди са:

- » **Заповед № РД-09-50-1042/06.12.2012 г. на главния архитект на СО,** изм. и доп. със Заповеди № РД-09-50-1062/10.12.2012 г., № РД-09-50-85/06.02.2015 г., № РД-09-50-216/20.03.2015 г. на главния архитект на СО;
- » **Заповед № РД-09-1423/05.12.2012 г. на кмета на СО,** изм. и доп. със Заповед № СО15-РД-09-382/27.02.2015 г. на кмета на СО.

2. СТРУКТУРА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Съгласно Устройствения правилник за организацията и дейността на Столичната общинска администрация (СОА), утвърден със Заповед №СО15-РД-09-719/30.06.2015 г. на кмета на СО, главният архитект е пряко подчинен на кмета на СО и ръководи Направление „Архитектура и градоустройство“ (НАГ), което е част от структурата на Столична община.

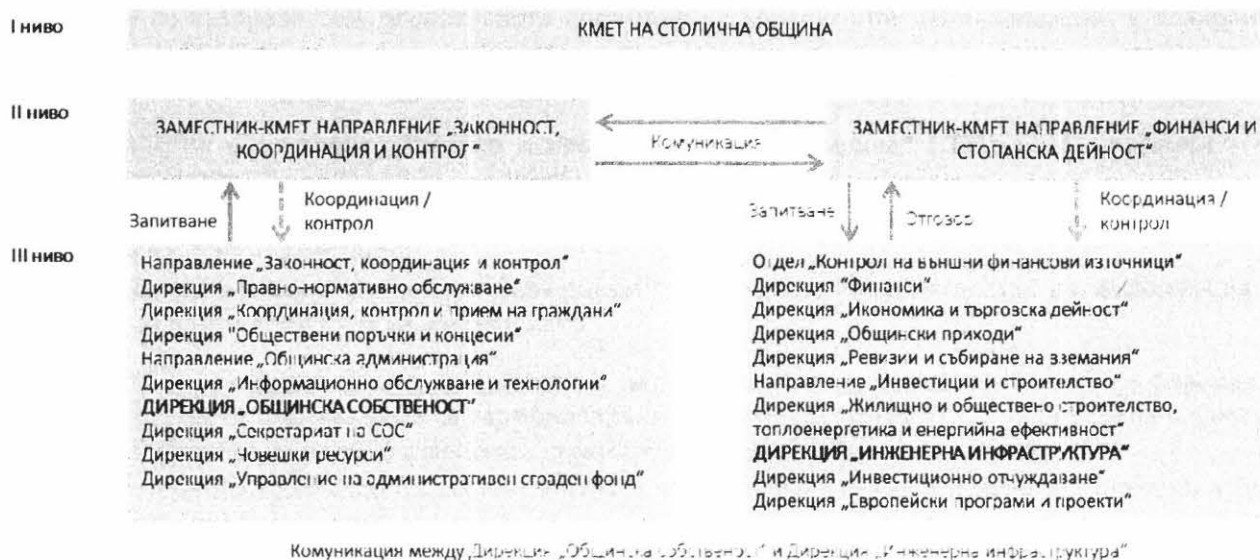
В правилника са определени следните **четири функции на главния архитект на София**:

- » Упражнява ръководство и контрол по дейността във връзка с устройството на територията, градоустройството, архитектурата, строителството, планирането на благоустройствените мероприятия и контрола по строителството – в съответствие с действащите нормативни актове;
- » Внася доклади от неговата компетентност в Столичния общински съвет;
- » Упражнява методическо ръководство върху дейността на специализираните районни технически служби и главните архитекти на районите, както и административен контрол по отношение на техните актове;
- » Осъществява контрол относно законосъобразността, включително и истинността на всички актове, изготвени в повереното му направление.

В реализацията на своите функции като ръководител на НАГ, главният архитект работи в тясна връзка със заместник-кмета на Направление „Инвестиции и строителство“, заместник-кмета на Направление „Транспорт и транспортни комуникации“ и заместник-кмета на Направление „Зелена система, екология и земеползване“. Главният архитект работи в тясна връзка с Постоянната комисия по устройство на територията и жилищна политика на Столичния общински съвет.

Въз основа на Устройствения правилник за организацията и дейността на столичната общинска администрация е направен графичен анализ на функционалните връзки на отделните звена на три нива. Информационният поток и координацията на действията на отделните дирекции се управлява на второ ниво – „заместник-кмет“ и „директор дирекция/отдел на директно подчинение на кмета“. С цел облекчаване на графичния материал тези взаимодействия са представени като единичен пример на фигура 1, но следва да се приемат като непрекъснати и постоянни връзки между всяко едно отделно звено от структурата.

Фигура 1. Пример за осъществяване на функционалните връзки между звената в Столична община

Предвид ръководната функция на главния архитект на НАГ, структурата на направлението с отчет на заетите места по звена е разгледана по-подробно на фигура 2.

Фигура 2. Актуална структура на НАГ

Съгласно съществуващата структура на НАГ на пряко подчинение на главния архитект на Столична община са главният инженер на НАГ, 3 отдела (с общ състав от 19 експерти), 3 дирекции (с общ състав от 107 експерти) и три общински предприятия със съответните им подструктури.

3. МОДЕЛ ЗА КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЕКТИТЕ И ПЛАНОВЕТЕ НА НАГ С ОСТАНАЛИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА, ИЗПЪЛНЯВАЩИ ГРАДОУСТРОЙСТВЕНИ РЕШЕНИЯ И ПОЛИТИКИ

През последните години координацията на проектите и плановете на НАГ с останалите направления в Столична община е тромава, непрозрачна и обвързана и излишна формализация на процесите. По този начин се възпрепятства оперативното постигане на конкретните цели, заложи в плановете документи на СО. С оглед на тези недостатъци на съществуващия в момента модел на координация на плановете и проектите на НАГ, с цел подобряване на ефективността, е предвидено следното:

- » Създаване на **ново звено „Градско и пространствено планиране“ (ГПП)** в НАГ, в рамките на наличния състав, чиито функции са подробно описани в т. 5 на концепцията;
- » **Развитие на електронните услуги** на Столична община с нови, ефективни услуги в НАГ, подробно описани в т. 8 на концепцията;
- » **Изграждане на дигитален архив и база данни** с дефинирани нива на достъп до информацията, подробно разгледани в т. 9 на концепцията.

Новият ясен и конкретен модел, представен в детайли на фиг. 3, определя, че всички плановете и програми на НАГ се подчиняват и са хармонизирани с общата политика на СО, определена в широко обсъждани и одобрени от обществеността стратегически документи – ОУП, ИПГВР и ОПР на Столична община за периода 2014-2020 г. Главният архитект ще изпълнява визията и целите, заложи в тези стратегически документи, чрез:

- » Осигуряване на прозрачност в дейността на НАГ чрез регулярно предоставяне на информация за напредъка, проблемите и успешната реализация на отделните проекти на кмета на Столична община и Столичния общински съвет чрез Постоянната комисия по устройство на територията и жилищна политика;

- » Съставяне на конкретен план, въз основа на плановете документи за изпълнение на проекти и плановете, и разширяване на Плана за дейността по устройството и развитието на територията на Столична община за 2015-2019 г. с времева и специфична конкретика, чието управление възлага на звено „Градско пространствено планиране“;
- » Координиране на взаимодействието между звеното и останалите направления на Столична община, свързани с изпълнението на плановете и проектите, чрез заместник-кметовете по направление и/или директорите на дирекции, които са на пряко подчинение на кмета;
- » Предлагане на кмета на Столична община на визии за изпълнение на политиките на общината и приемане на конкретни задачи по изпълненото им, които координира и възлага в рамките на структурата на НАГ.

Фигура 3. Модел за координация на проектите и плановете на НАГ с останалите направления на Столична община

Забележка. Представеният модел разглежда единствено координацията на плановете и проектите на НАГ и не засяга оперативната работа на другите направления в Столична община.

4. ВИЗИЯ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА СТРУКТУРАТА НА НАГ

Представената в настоящата концепция визия за оптимизиране на структурата на НАГ е разработена с цел **осигуряване на по-добра координация между звената и повишаване на ефективността на работата при обслужване на гражданите и бизнеса, съгласно законовите правомощия и задължения.** При разработката ѝ е взето предвид изискването реформите да се осъществяват в рамките на съществуващата щатна численост на направлението.

Оптимизацията на структурата на НАГ ще стартира с **детайлна оценка на дейността и експертизата на експертите в направлението.** На тази база ще бъде направена функционална реорганизация – в съответствие с актуалните политики, стратегически и оперативни документи на СО и в рамките на щатната численост на НАГ, с оглед подобряване на ефективността на работата вътре в структурата на НАГ и при обслужване на гражданите и бизнеса. Предвидени са следните дейности:

❶ НАМАЛЯВАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В СЛЕДНИТЕ СТРУКТУРНИ ЗВЕНА

Промяната ще обхване:

- » Отдел „Териториален кадастър“ – с предстоящото влизане в сила през 2016 г. на кадастрални карти и кадастрални регистри за последните 8 района от Столична община („Лозенец“, „Триадица“, „Красно село“, „Възраждане“, „Илинден“, „Слатина“, „Подуяне“ и „Изгрев“) отпадат значителна част от извършваните от отдела дейности и услуги; налице са възможности за аутсорсинг на услуги, които да бъдат извършвани от общинското дружество „ГИС-София“ ЕООД;
- » Отдел „Подробни устройствени планове“ – поради изработени, одобрени и влезли в сила множество цялостни подробни устройствени планове за територията на СО значително се намаляват градоустройствените разработки в техния териториален обхват. Тази тенденция може ясно да се проследи при анализиране на протоколите на ОЕСУТ – специализиран състав за разглеждане на устройствени проекти;
- » Отдел „Общ устройствен план“ – с влизането в сила на Закона за устройството и застрояването на Столичната община значително се намаляват градоустройствените разработки в техния обхват;
- » Останалите структурни звена – единични щатни бройки след провеждане на одит на броя обработени преписки от всеки служител, атестиране от съответните ръководители на звена, анкета за удовлетвореност на гражданите и бизнеса от съответното звено и други според звеното.

❷ СЪЗДАВАНЕ НА НОВИ СТРУКТУРНИ ЗВЕНА В РЕЗУЛТАТ ОТ НАМАЛЯВАНЕ НА СЪСТАВА ПО Т.1

Ще бъдат създадени:

- » Звено „Градско и пространствено планиране“ на пряко подчинение на главния архитект. Функциите на звеното са описани подробно в т. 5 на концепцията;
- » Обединяване на съществуващите отдели ПУП и ОУП в един нов отдел „Устройствено планиране“ – към настоящия момент служителите в отдели ОУП и ПУП отговарят за една и съща територия и прилагат една и съща устройствена политика на различни устройствени нива. Обединяването им ще доведе до по-ефективно прилагане на устройствените принципи, залегнали в ОУП и политиките на СО и в планове от различни категории. Същевременно това ще подобри обслужването на гражданите и бизнеса, ще намали сроковете за процедиране на устройствените процедури и в крайна сметка ще доведе до повишаване на удовлетвореността на обществото от работата на НАГ;
- » Разширяване на дейността на отдел „Благоустройствени дейности и природни ресурси“ с направление „Екология“ и „Зелени системи“, с цел поставяне на акцент върху визията за София като зелен и привлекателен град;
- » Разширяване дейността на отдел „Градски дизайн и реклама“ със звено „Обществени пространства“ – към момента отдел „Градски дизайн и реклама“ работи основно по искания на граждани и юридически лица за поставяне на преместваеми обекти и рекламни елементи. Значителният обем работа по тези искания не позволява да се работи пълноценно по цялостната визия на градските обществени пространства. Създаването на това звено ще даде възможност на СО да изпълнява ефективно политиките си в тази област;
- » Създаване на два нови независими отдела в Дирекция „Териториално планиране“ с цел осъществяване на съответните политики коректно и прозрачно:
  - » Отдел „Анализ и развитие на транспорта“ – съгласно сегашната структура на СО, по транспортните инфраструктурни проекти работят редица звена от общинската администрация – НАГ, Направление „Транспорт и транспортни комуникации“, Направление „Инвестиции и строителство“ чрез дирекции „Инвестиционно отчуждаване“ и „Европейски програми и проекти“, Дирекция „Зелена система“ и други, и на практика липсва основно координационно звено. Създаването на този нов отдел цели точно това – подготовка, чрез специализиран състав и от устройствена гледна точка, на инвестиционните намерения на Столична община и логистични дейности, чрез които да се улесни дейността и съкратят сроковете по съгласувателни процедури за реализацията на инвестиционните намерения.
  - » Отдел „Жилищни територии“ – основният фокус на този отдел следва да бъде насочен към жилищните територии с комплексно застрояване, като провежда политиките на общината по преструктуриране на териториите. За постигане на целите е необходимо продължаване на

работата по приемане на наредба на Общинския съвет за предоставяне на прилежаща площ – частна общинска собственост, към сгради етажна собственост в квартали с комплексно застрояване за поддържане и използване от съответната етажна собственост съгласно чл. 4, ал. 4 от Закона за управление на етажната собственост. Приоритетната цел на всички дейности в отдела следва да бъде облагородяване на пространствата чрез използване на всички възможни финансови механизми при запазване и увеличаване на зелените площи в тях.

- » Създаване на нов, независим отдел „Недвижимо културно наследство“ в Дирекция „Общински строителен контрол“ – отделът следва да насочи усилия към опазването на недвижимото културно наследство в пряка връзка със структурите на Министерството на културата. Чрез изрично оправомощаване следва да извършва дейностите по чл. 195 и 196 от Закона за устройство на територията по поправяне, заздравяване и премахване на строежи.

③ РЕОРГАНИЗАЦИЯ НА СТРУКТУРНИ ЗВЕНА В НАГ

Промяната ще обхване:

- » Отдел "Правно обслужване на строителния контрол" ще бъде интегриран с отдел "Правен" в „Правна дирекция на НАГ“
- » Делегиране на част от дейностите по отношение строежите 5-та и 6-та категория на отдел „Оперативна дейност и регистрация на строежи“ към районните архитекти с цел децентрализация на НАГ;
- » Създаване на два екипа в отдел „Контрол в инвестиционното проектиране, координация в строителството“. Единият екип ще обработва инвестиционни проекти, внесени с оценка на съответствието, а другият – такива, които се разглеждат на ОЕСУТ, с цел да се избегне и най-малката дискриминация при обслужване на гражданите и бизнеса;
- » Преосмисляне на функциите на общинските предприятия „Софпроект – ОГП“ и ОП „София – проект“ чрез широк кръг обществени обсъждания, включващи всички заинтересовани страни;
- » Изготвяне на предложение Общинският културен институт „Музей за история на София“ да мине под прякото ръководство на заместник-кмета на Направление „Култура, образование, спорт и превенция на зависимости“.

④ ПРОМЯНА В ИЗДАДЕНИТЕ ЗАПОВЕДИ

На основание § 1, ал. 3 и ал. 4 от Закона за устройство на територията за делегиране на дейности, предоставени по закон на кмета и главния архитект на СО, на други длъжностни лица в Столична община, издадените заповеди ще бъдат променени с цел подобряване ефективността на работата при обслужване на гражданите и бизнеса в следните направления:

- » Дейности, свързани с определяне на визията на централни градски части, знакови сгради, ансамбли и пространства, особено значими части от градската среда и др. подобни, да се осъществяват само в Направление „Архитектура и градоустройство“ въз основа на описаните в тази концепция принципи;
- » Дейности и услуги, свързани с допълнително процедуриране на вече приети устройствени концепции, както и дейности от технически характер, да се делегират в правомощията на главните архитекти и на служителите в районните администрации.

Предложенията за оптимизиране на структурата на НАГ са визуализирани на фиг. 4.

Фигура 4. Оптимизирана структура на НАГ

Така описаната визия за оптимизация на структурата на НАГ следва да бъде **подложена на широко публично обсъждане**, включително с експертите в направление, с кмета на Столична община, със съответните заместник-кметове и директори от други направления, с постоянната комисия по устройство на територията и жилищна политика към СОС, НПО и заинтересовани граждани на столицата. Това ще осигури прозрачността на реформите и ще улесни практическото им осъществяване.

5. ВИЗИЯ ЗА ОБОСОБЯВАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНО ЗВЕНО ЗА ЗАДАНИЯ, АНАЛИЗИ, ПРОУЧВАНИЯ И ОЦЕНКИ В СФЕРАТА НА ГРАДОУСТРОЙСТВОТО, УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА И ПОДДРЪЖКА НА ИНФОРМАЦИОННИЯ МАСИВ

Представената в настоящата концепция визия за обособяване на специализирано звено, което да се занимава основно с изготвянето на задания, анализи, проучвания, оценки в сферата на градоустройството, устойчивото развитие на Столична община и поддръжката на информационния масив е съобразена с изискването реформите да се осъществяват **в рамките на съществуващата щатна численост на направление**.

С цел осигуряване на честното конкурсно начало и професионалното управление на плановете и проектите е предвидено създаването на **Звено „Градско и пространствено планиране“ (ЗГПП)**. То ще има координираща функция при изработването на конкурси за устройствено планиране и избор на концепции за развитие на СО, ще бъде водещо при изработването на ОУП и ПУП и ще отговаря за пълното проектно обезпечаване на всички обществено значими общински проекти.

Новосформираното звено ще бъде пряко подчинено на главния архитект на Столична община, ще работи оперативно с всички останали дирекции и отдели в НАГ и чрез главния архитект – с останалите направления в общинската администрация.

❶ ЦЕЛИ НА ЗВЕНО „ГРАДСКО И ПРОСТРАНСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ“

Звеното следва да се сформира за постигането на следните цели:

- » Осигуряване на успешно изпълнение на всички проекти и планове на НАГ, изготвяни за постигане на основните цели на плановете документи, определящи политиката на Столична община (ОПР, ИПГВР, ОУП, други);
- » Оптимизиране на използването на проектните ресурси;
- » Постигане на ефективна координация и комуникация с всички заинтересовани страни;
- » Изготвяне на проектни документации;
- » Осигуряване на прозрачност в управлението на проекти и планове;
- » Осигуряване на добра отчетност и контрол върху изпълнението им;
- » Гарантиране на постигането на очакваните резултати от реализацията на всички планове и проекти на НАГ и спазването на принципите на партньорство, добро управление, отчетност и прозрачност.

❷ ЗАДАЧИ НА ЗВЕНТО

Звено „ГПП“:

- » Осигурява пълна проектна обезпеченост на общественозначимите общински инвестиционни проекти, залегнали в ИПГВР, ОУП и ОПР, съгласно подробно разписаните мерки в Плана за дейността по устройството и развитието на територията на Столична община за 2015-2019 г., допълнен с времева и специфична конкретика относно планирането на градското развитие, планирането на свободните пространства и зелената система, природозащитата, ландшафтното планиране и др. Звеното ще бъде ангажирано с подготовката на проектната документация – от проектната идея до издаването на разрешително за строеж, съгласно представения проектен график чрез собствени и привлечени съгласно ЗОП ресурси;
- » Осигурява планова обезпеченост във връзка с функционалното планиране на територията и концепциите в градското планиране на всички устройствени планове от районно и градско ниво и отговаря за тяхното управление – от възникването на проекта до влизането в сила на заповедта за одобряване на плана;
- » Подготвя задания и конкурси за устройствено планиране, при необходимост и в зависимост от спецификата на конкретното задание, то може да бъде възложено по реда на ЗОП на външни изпълнители;
- » Осигурява честно професионално конкурсно начало при възлагане изработването на планове и проекти на външни изпълнители;
- » Подготвя конкретни изисквания към участниците в конкурсите и излъчва представители в комисиите по ЗОП;
- » Утвърждава методики и критерии за оценка на проектите;
- » Организира обществени обсъждания на заданията за проектиране;
- » Съгласува заданията за проектиране със съответните заместник-кметове по направления в СО, внася в ОЕСУТ за разглеждане получените бележки, мнения и препоръки от проведените обществените обсъждания и утвърждава заданието;
- » Координира и администрира на плановете и проектите;
- » Координира дейността на външните изпълнители;
- » Осигурява прозрачност в управлението на проекти и планове чрез периодично докладване и поддържане на актуална информация в базите данни, до които ще имат достъп заинтересувани експерти от СО и СОС.

❸ ОРГАНИЗАЦИЯ И НАЧИН НА РАБОТАТА НА ЗВЕНТО

Организацията и начинът на работата на звеното „Градско и пространствено планиране“ (ЗГПП) ще бъдат уредени чрез устройствен правилник, изготвен въз основа на настоящата концепция. Устройственият правилник на звеното ще определи инструкциите за работата му, прогнозен бюджет, постоянен състав, начин на привличане на външни членове и експерти с ясни квоти, начин на

организиране на отчетите за дейността на звеното, мандатност на членовете и взаимовръзките с останалите структури на СО – в съответствие с описания в концепцията модел за координация на проектите и плановете на НАГ.

Предвижда се следната рамкова структура на ЗГПП:

1. Ръководител на ЗГПП

Тази функция ще бъде изпълнявана от лице с доказан мениджърски опит в управлението на проекти. В случай, че в резултат на реорганизационните атестации в НАГ не бъде идентифицирана подходяща кандидатура, ръководителят на звеното ще бъде нает чрез конкурс.

Ръководителят на ЗГПП:

- » Планира дейностите по отделните плановете и проекти въз основа на годишния план-график, изготвян от главния архитект, и на Плана за дейността по устройството и развитието на територията на Столична община за 2015-2019 г., допълнен с времева и специфична конкретика;
- » Организира изпълнението на плана, разпределя задачите и осигурява технически ресурси;
- » Осигурява прозрачност в работата на звеното чрез постоянен информационен поток към главния архитект и поддържане на статута на проектите, актуализиран в базите данни на НАГ;
- » Подготвя регулярни координационни срещи, заедно с експертите на звеното и други участници в процеса на изпълнение и управление на плановете и проектите на НАГ
- » Контролира и консултира подготовката на всички предвидени мероприятия;
- » Взема решения за усъвършенстване на подхода за организиране на дейностите по отделните проекти;
- » Отговаря за цялостната реализация на всички плановете и проекти и за постигането на целите на общата политика на Столичната община;
- » Контролира изготвянето на периодичните технически доклади във връзка с напредъка и изпълнението на проектите;
- » Изготвя писмени уведомления до главния архитект, респективно кмета на Общината, за възникване на извънредни обстоятелства, при които е необходимо да бъдат взети спешни мерки, като едновременно предлага конкретни действия за отстраняването на трудностите.

2. Постоянен състав

Постоянният състав на ЗГПП се състои от експерти на НАГ, пренасочени към звеното в резултат от организационните промени в направлението, в т.ч.:

- » **Експерти, отговорни за административното управление на плановете и проекти, които:**
  - » Осигуряват изпълнението на индивидуалните графици по проектите;
  - » Следят за редовното отчитане на дейностите на съответния проект;
  - » Съвместно с Дирекция „Правна“ на НАГ отговарят за законосъобразното изготвяне на техническите задания за тръжната документация и предвидените за сключване договори по проектите;
  - » Ежедневно изготвят и съхраняват необходимите документи и кореспонденция;
  - » Подготвят и реализират мерки за ограничаване на риска;
  - » Осъществяват коригиращи действия, произтичащи от докладите в съответствие с определените срокове;
  - » Координират изпълнението на мерките за осигуряване на информация, публичност и оценка по конкретните проекти и осъществяват непрекъснат мониторинг на предвидените дейности;
  - » Съвместно с отдел „Архивно обслужване и дигитален архив“ архивират документацията и поддържат проектните бази данни в актуално състояние.
- » **Експерти, отговорни за техническото управление на плановете и проекти, които:**
  - » Осигуряват стриктното изпълнение на конкретния проект в съответствие с изготвените плановете;
  - » Залогат приложимите стандарти, добри практики и качество на материалите;
  - » Подготвят необходимата документация в съответствие със законодателните изисквания – както за стартиране на инвестиционните дейности, изпитване и въвеждане в експлоатация на конкретния проект, така и за влизане в сила на устройствените и регулационните плановете;

- » Съвместно с Дирекция „Правна“ на НАГ отговарят за техническото изготвяне на заданията за тържната документация и предвидените за сключване договори по проектите.

3. Привлечен състав

Този състав има контролни и визионерски функции. Състои се от:

- » Външни експерти от КАБ, САБ, КИИП и други, привлечени към звеното на квотен принцип и при задължителна мандатност;
- » Външни експерти с национално и международно признат опит в градоустройството и архитектурата, привлечени в зависимост от спецификата на конкретните планове и проекти на НАГ и съгласно правната рамка на ЗОП.

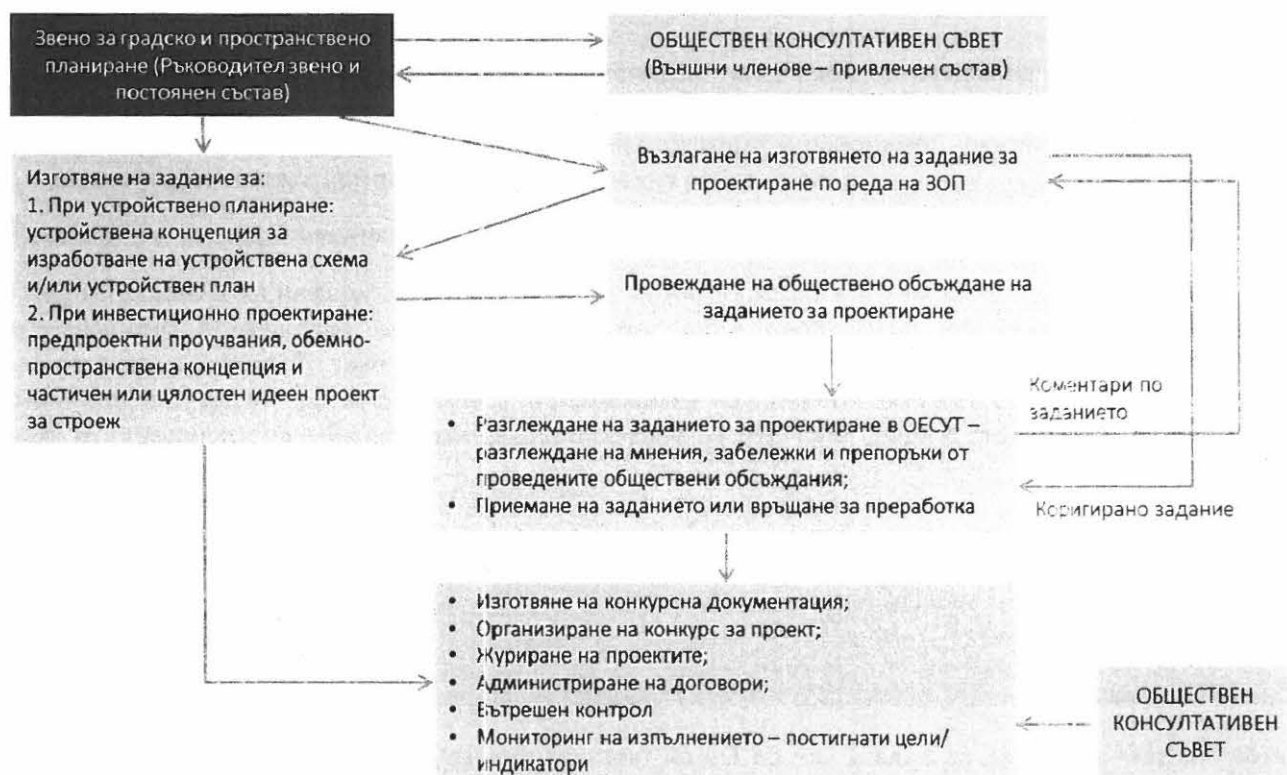
4. Екип за вътрешен контрол и мониторинг

Екипът за вътрешен контрол и мониторинг:

- » Набира, въвежда в базите данни на НАГ и обработва информацията, необходима за наблюдение и оценка на одобрените проекти, във връзка с всички задължителни процедури и документи;
- » Изисква редовна информация от външните изпълнители по проектите/планове за количествените и качествените показатели при изпълнение на възложените им задачи;
- » Извършва проверки на документацията съгласно изискванията на законодателството в областта;
- » Следи и отчита постигнатия напредък въз основа на заложените в проекта индикатори (техните базови и целеви стойности);
- » При констатирани нередности отговаря за своевременното информиране на ръководителя на ЗГПП за оформянето на доклада за нередности;
- » Контролира предприемането на предписаните коригиращи действия.

Организацията на работата на звеното е визуализирана на фиг.5.

Фигура 5. Организация на работата на ЗГПП

Така описаната визия за обособяване на специализирано звено „Градско и пространствено планиране“, в т.ч. и изработения в съответствие с визията устройствен правилник на звеното, следва

да бъдат **подложени на широко публично обсъждане** включително с експертите в направлението, с кмета на Столична община, със съответните заместник-кметове и директори от други направления, с постоянната комисия по устройство на територията и жилищна политика към СОС, НПО и заинтересовани граждани на столицата.

6. ВИЗИЯ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КОНТРОЛ ВЪРХУ РАБОТАТА НА ГЛАВНИТЕ АРХИТЕКТИ НА РАЙОНИТЕ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Със заповед РД-09-1423/5.12.12 на кмета на Столична община, в изпълнение на ЗУТ и ЗУЗСО, в задълженията на главния архитект е вменено да упражнява методическо ръководство и контрол върху дейността на главните архитекти на районите, на главните инженери и на районните технически служби, както и да издава общи указания за уеднаквяване на тяхната дейност във връзка с прилагането на ЗУТ.

За реализацията на тази заповед ще бъдат предприети **мерки за уеднаквяване работата на главните архитекти във всички райони**. Това ще бъде постигнато чрез въвеждането на единна длъжностна характеристика, в която ще бъдат разписани правила за отчетност и докладване на главния архитект. Ще бъде разработена методика за изпълнението на основните услуги, които главните архитекти предоставят, както и методика за контрола на предоставяните услуги. Основната цел на подобен подход е въвеждане на еднакви стандарти за обслужване на гражданите от всички 24 района на столицата.

От ключово значение за подобряване на взаимодействието между главните архитекти на районите и главния архитект е подобряването на комуникацията. За целта е провеждането на **регулярни оперативки с участието на всички районни главни архитекти**.

Целта на оперативките е:

- » Изясняване и поставяне на конкретни проблеми по устройство на територията за всеки район;
- » Набелязване на последователност от мерки и предприемане на конкретни стъпки за решаване на задачите;
- » Вменяване на конкретни отговорности с поставяне на срокове за решаване на всяка конкретна задача;
- » Осигуряване на личен контакт между главния архитект и районните архитекти и между самите районни архитекти, с цел постигане на оптимална работа в екип.

Протоколите от оперативките ще бъдат публични и публикувани на интернет страницата на НАГ.

След изграждане на информационната система на НАГ, описана в т. 7 на концепцията, се предвижда конферентно провеждане на оперативките, без да е необходимо използване на времеви и енергоемки ресурси. По този начин, от една страна, ще се пести времето на главните архитекти на районите, а от друга – ще се допринесе за намаляване на вредните емисии в столицата. Този модел е част от политиката на главния архитект по опазване на околната среда в столицата и развитието ѝ като зелен град.

7. ВИЗИЯ ЗА УЕДНАКВЯВАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ОТНОСНО ПЛАНОВЕТЕ И ПРОЕКТНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ В РАБОТАТА НА АРХИТЕКТИТЕ НА РАЙОНИ И ТЕХНИЧЕСКИТЕ СЛУЖБИ ПО РАЙОНИ

В рамките на правомощията на главния архитект на СО по чл. 5, ал. 3 от Закона за устройство на територията за координиране и контролиране на дейностите, извършвани от главните архитекти на райони, ще бъде осъществено следното:

- » Унификация на документите и форматите;

- » Мониторинг, включващ ясен процес на отчитане на административните преписки за одобряване на планове и проекти чрез набор от индикатори – брой обработени преписки по вид, срок за обработване, брой на одобрени планове и проекти, респ. брой на откази за одобряване, мотиви за издаване на отказите;
- » Създаване на единни правила за работа в техническите служби на районите въз основа на направения мониторинг, регламентирани чрез вътрешни правила и заповеди на главния архитект на СО, уеднаквяващи изискуеми документи, вътрешен ред за процедиране, форма и съдържание на издаваните индивидуални административни актове;
- » Осъществяване на редовен контрол върху издаваните от районните администрации индивидуални административни актове по следните начини: при изпращане на административния акт на хартиен носител в НАГ, при изпращане на административната преписка в НАГ на електронен носител, при осъществяване на периодични проверки в районните администрации;
- » Обсъждане на изискванията във връзка с плановете и проектната документация чрез провеждане на редовни срещи на управленско ниво с присъстващи от страна на НАГ – главен архитект на СО, главен инженер на СО, директори на дирекции, началници на отдели и от страна на районните администрации – главни архитекти на райони, главни инженери на райони, началници на отдели.

8. ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ УСЛУГИ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА С НОВИ, ЕФЕКТИВНИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА НАПРАВЛЕНИЕТО

Понастоящем в Столична община функционира **Интегрирана информационна система за предоставяне на електронни услуги**. Тя предлага над 50 услуги, повечето от които са насочени към гражданите и около 1/3 – към фирмите. Обхванати са сфери като местни данъци и такси, търговска дейност, общинска собственост, зелена система, социални дейности, транспорт и други. Изграден е център за обработка на данни, закупени са необходимият хардуер, базовият софтуер, изградена е начална комуникационна среда, както и свързаност с основните пунктове за обработка. Има изградена оптична връзка, свързваща всички 24 района на София.

Електронните услуги имат **редица предимства**. Те спестяват на гражданите и бизнеса време и ресурси, защото заявката се прави през интернет, без да се пътува и да се чака на гише, системата работи 24 часа в денонощието, без почивен ден. Електронните документи могат да бъдат получени директно чрез портала, ако потребителят желае да получи електронен документ, или на гише – в този случай системата изпраща информация до потребителя, че документът е наличен и може да го получи. Потребителите могат да получават помощ и отговори на въпроси, свързани с ползване на услугите, директно през портала.

Електронните услуги гарантират **информираност и прозрачност** на техните ползватели. Статусът на услугата се вижда на портала във всеки етап от изпълнението ѝ. Списъкът с необходими документи, които трябва да се приложат към заявката за услуга, е пълен, точен и ясен. При липсващи или погрешно приложени документи, потребителите получават детайлни инструкции и възможност за корекция. Системата за обратна връзка осигурява проследимост и ефективност в комуникацията с потребителите.

В НАГ ще бъде изграден **Единен информационен портал чрез съществуващата интернет страница на НАГ, който да обхване и 24-те района**. Целта е да се предоставят електронни административни услуги на граждани и фирми, като ще бъде осигурена оперативна съвместимост с информационните системи на Столична община и на всички 24 района. По този начин ще бъде дадена възможност за ефективен достъп на гражданите и бизнеса до услугите, предоставяни от НАГ чрез:

- » Създаване на условия за достъп на гражданите до информационните ресурси, независимо от собствените им технически възможности, включително и за гражданите в неравностойно положение;
- » Достигане на европейските стандарти за обслужване на гражданите и бизнеса;

- » Фокусиране на информационното обслужване върху общата постановка на ЕС „Гражданинът е ключовият играч“;
- » Създаване на условия за оценка на ефективността на електронните услуги в сравнение с обикновените услуги на гише;
- » Създаване на информационни и технологични условия за оценка на сроковете и качеството на извършваните услуги от отговорните лица.

Чрез единния информационен портал ще се реализират и:

- » Трансфер на базови данни с 24-те района;
- » Осигуряване на възможност за обратна връзка с партньорите на НАГ като Столична община, Столичен общински съвет, държавни институции и др.

Единният информационен портал ще бъде съставен от Портал за вътрешни потребители и Портал за външни потребители.

» **Портал за вътрешни потребители**

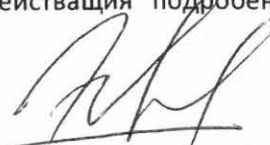
Вътрешният портал ще осигурява функционалността на отделните приложения в системата. В този смисъл той ще бъде входната точка на вътрешните потребители до ресурсите на единния информационен портал. Допълнително порталът ще предлага набор от информационни услуги, контактна информация и чисто портални функции: новини, форуми, обмяна на съобщения и други.

» **Портал за външни потребители**

Външният портал ще се използва от външните потребители на системата: граждани и фирми. За да бъдат спазени изискванията за комуникационна сигурност, външният портал ще бъде разделен на публична част (сайт) и вътрешна част (оперативна). Външният портал ще бъде входната точка за външните потребители при взаимодействието им с НАГ. В портала ще бъдат публикувани всички административни услуги, които предлага НАГ, със съответните изисквания към тях. Ще бъде осигурена възможност за извършване на електронни услуги чрез подаване на електронни заявления. Допълнително ще се предлагат справочни информационни услуги, както и портални функции като форуми, новини и други функционалности на съвременните системи за управление на съдържанието. Ще бъде създадена възможност за онлайн разплащане с всички възможни съвременни платежни методи.

Автоматизирането на административните процеси в НАГ ще бъде изпълнено в съответствие със следния план:

- » Създаване на **виртуален офис**, чрез който:
  - » Ще бъдат предоставяни всички услуги, които НАГ предлага на гражданите и фирмите – чрез облекчени процедури и в съкратени срокове (например: издаване на справки във връзка с предвижданията на ПУП, за което ще се предложи инициране на законодателна промяна относно достъпа до информация в Наредбата за условията и реда за предоставяне на данни и за издаване на справки за предвижданията на общия устройствен план на Столична община, приета с Решение № 950 по Протокол № 120 от 11.10.2007 на Столичния общински съвет);
  - » Ще бъдат предавани на живо всички публични търгове за строежи и други проекти, заседания на Общинския експертен съвет по устройство на територията и на Районните експертни съвети.
  - » Ще бъде осигурена възможност за създаване на дискуссионни платформи за обсъждане на важни предстоящи проекти, за предстоящи промени в законодателството и други.
- » Ще бъдат уеднаквени заявленията на всички райони на територията на СО и постепенно ще се премине към електронно подаване на всички заявления по реда на ЗУТ, обвързано и с промяна в нормативната уредба;
- » Ще бъде осигурена възможност за разплащане чрез всички стандартни платежни системи като плащане в брой, банкови преводи, плащане с кредитна карта или чрез мобилен телефон;
- » Ще бъде въведено издаването на „Електронна виза“ – извадка от действащия подробен устройствен план за всички райони на СО;

- » Архивите на НАГ ще бъдат уеднаквени като файлови формати, ще бъде изработена **Система за кодиране на файловете** с цел дигитализиране на одобрените ТИП на територията на СО и съхраняването им на сървър с ясен и регламентиран достъп и последващ контрол;
- » Ще бъде осигурена работа в мрежа за работни групи – за целта е предвидено въвеждането на **единна компютърна система с общи сървъри за 24-те района и НАГ с ясни правила за достъп, кодиране и записване на файлове**. Изграждането на мрежата ще е необходимо за сформирването на работни групи с уеб-базирана инфраструктура. Целта е създаването на мрежово сътрудничество между различните работни групи от отделните райони и на различни места. Ще бъде използван софтуер с отворен код.

За да не се натоварва бюджетът на Столична община, **голяма част от описаните дейности ще бъдат финансирани по Оперативна програма „Добро управление“ 2014 - 2020 г.**, чийто основен приоритет е подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса. Примерните дейности, за които може да бъде получено европейско финансиране са: изграждане на информационно-комуникационни системи и надграждане на съществуващите; разработване и внедряване на нови модули към съществуващи информационни системи; усъвършенстване на съществуващи и внедряване на нови електронни административни услуги; създаване на условия за достъп на хората с увреждания до административни услуги и други.

9. ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА НЕОБХОДИМИЯ ДИГИТАЛЕН АРХИВ НА НАПРАВЛЕНИЕТО И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИОННИ МАСИВИ НА ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ

От изключително значение за ефективното функциониране на НАГ е извършването на дигитализация на целия наличен архив и въвеждането на задължения за дигитализация на всички одобрени проекти – както в НАГ, така и във всички 24 района на Столична община. Дигитализацията на архива ще даде възможност за разширяване и улесняване на достъпа до съхраняваните архивни документи на нивото на съвременните изисквания.

За осъществяване на процеса е необходимо:

- » Уеднаквяване на архивите на НАГ като файлови формати и изграждане на **Система за кодиране на файловете** за дигитализиране на одобрените ТИП на територията на СО;
- » Разписване на ясни правила и отговорности за дигитализация на съществуващия архив, както и на новите одобрени проекти;
- » Регламентиране на достъпа до информационните масиви и последващия контрол.

За техническо обезпечаване на дигитализацията ще бъдат закупени сървъри за съхранение на информацията, както и подходящи сканиращи устройства за НАГ и 24-те района, чрез които архивът ще бъде допълван в реално време.

Въвеждането на Системата ще позволи използването на дигитални копия вместо хартиени, бързото и лесно намиране на търсените проекти, ефективното управление на документите, сигурност при съхранението на документите, отлична възможност за контрол върху достъпа и използването на дигитализираната информация, което е предпоставка за съкращаване на разходите.

Създаденият архив ще съдържа и база данни за проектите и плановете на НАГ и статута им на изпълнение с достъп до информацията чрез портала за вътрешни потребители на предвидената информационна система.

С оглед предоставяне на пълна и актуална информация за състоянието на сградния фонд следва да бъде създаден общ регистър на въведените в експлоатация строежи чрез обединяване на регистъра на НАГ за издадените удостоверения за въвеждане в експлоатация и регистъра на ДНСК за издадените разрешения за ползване. В този нов регистър ще бъдат публикувани (със заложени лични данни) технически паспорти и сертификатите за проектни енергийни характеристики (енергийни паспорти) на строежите.

Дейностите по изграждането на архива и базите данни, описани по-горе, също могат да бъдат финансирани по **Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.**

10. ВИЗИЯ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И СЪЗДАВАНЕ НА УСТОЙЧИВА КОМУНИКАЦИЯ С БРАНШОВИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ГРАЖДАНИТЕ ПРИ ОБСЪЖДАНЕ НА ИДЕИ И ПРОЕКТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЕКТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Една от основните мисии на главния архитект на Столична община е осигуряването на **пълна прозрачност и отлична координация на дейността на НАГ** не само в рамките на Столична община и Столичния общински съвет, но и по отношение на широката общественост, с цел осигуряване на хоризонталните политики на ЕС за равно третиране и равни възможности. В съответствие с тази мисия е изготвената визия за взаимодействие и създаване на устойчива комуникация с браншовите организации, НПО и гражданите или идеен план за публично оповестяване и консултация със заинтересованите страни при обсъждане на идеи и проекти за реализация на обекти на територията на Столична община. Визията представлява работещ инструмент, чието предназначение е да се постигне съгласие с максимално широк кръг от целевите групи. Тя е изцяло хармонизирана с Наредбата за реда и начина за провеждане на обществени обсъждания, касаещи устройството на територията в Столична община, приета с Решение № 950 по Протокол № 120 от 11.10.2007 на Столичния общински съвет.

Основната цел на плана е **да се осигури регулярен поток от информация към и от целевите групи**. Целта, от една страна, е да се осигури публичност по отношение на посоките за развитие и да се повиши информираността на максимален брой граждани и организации за градските проекти, а от друга – да се даде възможност на представителите на целевите групи да изразят своето становище, така че да бъде зачетен в най-голяма степен общественият интерес. Предвидени са следните комуникационни инструменти:

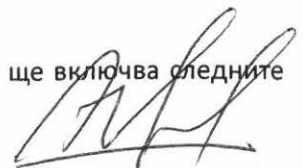
- » Организиране на периодични срещи с целевите групи;
- » Организиране на дискуссионни форуми;
- » Засилване на диалога и подкрепата от страна на институции като Българската търговско-промишлена палата, Камарата на строителите в България, Българската стопанска камара, Съюза на архитектите в България, Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България и други, контактуващи пряко с целевите групи.

При изпълнение на поставените задачи в плана се предвижда осигуряване на устойчива комуникация между НАГ и следните целеви групи:

- » Браншови организации;
- » НПО;
- » Заинтересовани/засегнати граждани;
- » Представители на 24-те столични района;
- » Други.

С цел оптимизиране на работата и идентифициране на по-широк кръг целеви групи е възможно да се инициира и законодателна промяна в Наредбата за реда и начина за провеждане на обществени обсъждания, касаещи устройството на територията на Столична община, като по-конкретно се търси разширяване на обхвата на дефинираните целеви групи чрез допълване на чл. 7. ал. 1, както следва: **„Преди провеждането на обществено обсъждане се извършва професионална оценка на програмите и проектите, посочени в чл. 4 от Наредбата чрез представяне на писмени становища от САБ, КАБ и КИИП, както и от други сдружения и организации, които желаят да представят такива.“**

Процесът по осигуряване на ефективно публично оповестяване и консултация ще включва следните конкретни стъпки:

- » Писмено определяне и покани до засегнатите/ заинтересованите целеви групи, с които да бъде организирано обществено обсъждане на конкретния устройствен план или програма;
- » Осигуряване на публичен достъп до информацията чрез интернет страницата на НАГ в достатъчен за запознаване с материалите срок след изпращане на поканите (например 5-дневен).

Самото провеждане на общественото обсъждане се осъществява по следния начин:

- » Срещата/срещите за общественото обсъждане се ръководят от главния архитект или от упълномощено от него лице, което запознава присъстващите накратко с тематиката и документацията по нея;
- » В случай че дискутираната тематика е разработена от външен изпълнител, на срещата/срещите се осигурява присъствието на ръководителя и на представители на колектива от независими експерти, които запознават присъстващите накратко с резултатите от извършената от тях дейност, като използват и нагледни материали;
- » За общественото обсъждане се води протокол от длъжностно лице, определено от главния архитект. Към протокола се прилагат всички писмени становища, предоставени предварително или по време на обсъждането, след което този пакет документи се публикува на интернет страницата на НАГ.

Материалите с резултатите от общественото обсъждане се обработват в кратък срок (до 5 дни от датата на срещата) и се нанасят съответните корекции в приложимата документация.

Изпълнението на визията за взаимодействие и създаване на устойчива комуникация с широката общественост и със заинтересованите страни ще се базира на следните инструменти:

- » Дигитални технологии – визията за взаимодействие и създаване на устойчива комуникация с браншовите организации, неправителствените организации и гражданите стъпва конкретно върху инструментариума на дигиталните комуникации. Най-добрият и сигурен начин да се поддържа високо ниво на информираност и диалог дават социалните мрежи и тяхното умело и професионално използване;
- » Публичност в чист вид – публичността на главния архитект е другият компонент, който подпомага комуникацията и повишава нивото на достоверност на позициите, публикувани в социалните мрежи;
- » Обществени дискусии – създаване на добри практики за публични дебати и дискусии посредством механизъм за акредитация на заинтересованите публики;
- » Патронажи – създаване на традиционни конкурси под патронажа на главния архитект (например, годишен конкурс на УАСГ за отличен студент 1-ви курс, специалност „Архитектура“).

11. ВИЗИЯ ЗА РАБОТАТА НА ЕКСПЕРТНИТЕ СЪВЕТИ ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА, КАКТО И ВИЗИЯ ЗА ЕДИННА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЕСУТ И РЕСУТ

Дейността на общинския експертен съвет по устройство на територията (ОЕСУТ) и на районните експертни съвети по устройство на територията (РЕСУТ) е ясно дефинирана в ЗУТ, чл. 6, в Устройствения правилник за организацията и дейността на Столичната общинска администрация и в Наредбата за реда и начина за провеждане на обществени обсъждания, касаещи устройството на територията на Столична община. Предложената в тази концепция визия за работата и единната организация на съветите е в пълно съответствие с посочените документи и е сведена до **оптимизация на работните процеси, намаляване на излишните бюрократични бариери и активиране на тяхната експертиза и функционална автономност по отношение вземането на коректни, непредубедени и законови решения в полза на гражданите и бизнеса.**

Предвидената оптимизацията на работните процеси в работата на експертните съвети по устройство на територията – ОЕСУТ и РЕСУТ, следва да се извърши в следните няколко направления:

- » Специализирани състави на ОЕСУТ – допълване на състава с експерти за разглеждане на комуникационно-транспортни проекти поради огромното им значение за развитието на градската

структура, високата им стойност, която винаги се плаща с публични средства, влиянието им върху прилежащите територии, повишения обществен интерес към този вид обекти;

- » Персонални състави на специализираните състави на ОЕСУТ и РЕСУТ и начина на определянето им:
  - » Увеличаване на броя на участниците в експертните съвети /на основание на чл. 6 от ЗУТ/, които не са на пряко подчинение в съответната администрация. Тези „външни“ специалисти следва да се определят чрез конкурс или чрез избор на общите събрания на съответните организации или на техните териториални структури, като се въведе и мандатност за участието им в ОЕСУТ или РЕСУТ;
  - » Включване на главните архитекти на райони, респективно на главните инженери или други служители в работата на ОЕСУТ - в зависимост от специализирания състав, когато се разглеждат планове или проекти за територията на съответния район;
- » Регламентиране на правила за работа на ОЕСУТ и РЕСУТ в рамките на правомощията на главния архитект на СО съгласно чл. 5, ал. 3 и чл. 6 от ЗУТ;
- » Публикуване на протоколите от работата на експертните съвети на интернет страниците на съответната районна структура, като това се извършва за ОЕСУТ на интернет страницата на НАГ;
- » Провеждане на съвместни заседания на ОЕСУТ и РЕСУТ на даден район при разглеждане на значими за територията на района планове или инвестиционни проекти;
- » Продължаване на създадената практика за провеждане на заседания на ОЕСУТ в разширен състав при разглеждане на проекти от общоградско значение.

12. ВИЗИЯ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ДОБРА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА С УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ

В последните няколко години за територията на Столична община бяха изработени значителен брой цялостни подробни устройствени планове, обхващащи основно територии в централната градска част, територии на градските паркове и на жилищните комплекси, които следва да бъдат реструктурирани. Част от тези планове са одобрени и влязоха в сила, а други са в процедура по обявяване, обществено обсъждане и одобряване. Текущата безопасност на територията на общината с устройствени планове е ясно разписана в наличния на страницата на НАГ „Отчет на дейността на Направление „Архитектура и градоустройство“ при изпълнение на политиката на Столична община за устойчиво развитие, управление на процесите в градската среда и минералните води (2009- 2015 г.)“.

Същевременно в разписания План за дейността по устройството и развитието на територията на Столична община за 2015-2019 г., който представя предвидените стъпки в плановата безопасност на територията на Столична община, са залегнали целите и инвестиционните програми на широко обсъдените планови документи на общината – ОУП, ИПГВР и ОПР, като конкретно са разписани стъпките за планова безопасност на територията по видове системи. **Необходимо е този планов документ да бъде разширен с предложенията от настоящата концепция, но същевременно следван в конкретиката му.**

Съобразявайки се с наличните планови документи и отчитайки необходимостта от приемственост на обществено одобрените програми, концепцията предвижда, освен продължаване на работата и разширяване на обхвата им, в следващи години **да се обърне внимание и на териториите на бившите промишлени зони на София**, които следва да се реструктурират с цел повишаване на интереса на потенциални инвеститори към тях. Голяма част от тези производствени зони попадат в обхвата на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие. Възможности за осигуряване на средства за изработването на нови планове, освен от общинския бюджет, трябва да се търсят и по различни други пътища, например заедно с държавните структури – за реализация на обекти от типа на „София Тех Парк“, или средства от различните оперативни програми и инструменти на Европейския съюз, както и от частни инвеститори, при прилагане на принципите на публично-частното партньорство.

Друг възможен подход за обезпечаването на територията с устройствени планове, неприлаган до момента в Столична община, е **изработването на планове за големи инфраструктурни проекти, съвместно с планове за регулация и застрояване на прилежащите им територии**. Тези проекти влияят в значителна степен на околните територии и съвместното им разработване би допринесло за подобряване на градската среда. Същевременно следва да продължи работата по общественото обсъждане и одобряване на вече започнали процедури за подробни устройствени планове.

Отчитайки факта, че ОУП на Столична община е един както планов, така и динамичен документ, и предвид наличните насоки и предложения за изменението му, е необходимо да се продължи и процедурата по изменение на Общия устройствен план на СО, започнала с Решение № 830/18.12.2014 г. на Столичен общински съвет, с което се допуска изработването на задание за изменението на ОУП на СО, при запазване на основните постановки в обхвата на бъдещото изменение:

- » В системата за комуникации и транспорт;
- » В зелената система;
- » В системата на техническата инфраструктура;
- » Други, свързани с различни устройствени намерения, коригиране на грешки и други.

Особено внимание следва да се обърне на системите на градския транспорт (вкл. ж.п. трасета и ареали, актуализация на трасетата на метрополитена и бъдещи разширения, актуализация на трамвайната мрежа), **системата на велоалеи, цялостна система за изграждане на етажни и подземни паркинги и гаражи, вкл. буферни паркинги към ж.п. и метро-мрежите**.

Едно от най-важните и спешни решения е определянето на места за нови **гробещни паркове** и провеждането на необходимите административни процедури по изменението на общия план, създаване и одобряване на подробни планове, отчуждаване на терени и стартиране на реализацията им.

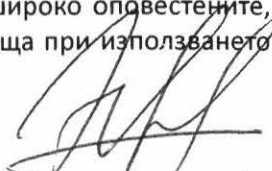
Във връзка с постигането на визията за устойчиво развитие на София като зелен град е необходимо **зелените площи**, предвидени в подробните устройствени планове за реструктуриране на жилищните комплекси като самостоятелни урегулирани поземлени имоти с отреждане за озеленяване, както и имотите, предвидени в тези планове за озеленяване, но отменени от съда, да бъдат отразени като територии от устройствена зона **„Терени на локални градини и озеленяване (Тго)“**. Целта на това предложение е тези площи да бъдат стабилизирани като озеленени територии, тъй като вероятно няма да бъде осъществено отчуждаването им по реда на чл. 208 от Закона за устройство на територията.

13. ВИЖДАНЕ КАК С ГРАДОУСТРОЙСТВЕНИ ИНСТРУМЕНТИ МОЖЕ ДА СЕ ПОСТИГА ВИЗИЯТА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СОФИЯ КАТО ЗЕЛЕН ГРАД

Пътят към устойчивостта на всеки европейски град, какъвто е София, е дългосрочна амбиция. Това означава, че трябва да се избегне рискът от вземането на краткосрочни решения, доминирани от непосредствените опасения на настоящата икономическа и финансова ситуация, за сметка на бъдещата устойчивост.

В съответствие с традициите на Европа, **структурата на София трябва да е компактна и същевременно разнообразна и сложна**. Тя трябва да допринесе за икономическата ефективност, качеството на околната среда и социалното сближаване, за създаването на единен градски пейзаж, отразяващ голямо богатство на нашето архитектурно и културно наследство, тяхното разнообразие и красота – пейзаж едновременно функционален и творчески.

Визията за устойчиво развитие на София като зелен град е ясно разписана в широко оповестените, обсъдени и одобрени от обществеността планови документи. Приетата за водеща при използването

на градоустройствените инструменти за постигане на устойчивост в столицата в тази концепция визия, е разписана в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие, а именно³:

- » **София – Град на хората и за хората:** ИПГВР на София има уникален характер, той поставя на първо място хората, които живеят, работят, творят, инвестират или посещават града. На всички тях София в XXI век ще предложи красива, вдъхновяваща, безопасна и приобщаваща среда, която ще им създаде чувство за принадлежност, съпричастност, идентичност и гордост;
- » **София – Интелигентен и съзидателен град:** София е не само административна, но и културна столица на страната, с огромен човешки потенциал, висококачествени образователни и изследователски институции, културни центрове и традиции. Това може да изведе града до равнището на водещите центрове за иновации и съвременни технологии, изкуство и култура;
- » **София – Автентичен и жизнен град:** София е град с богато културно напластяване, съхранено през вековете, с хармонично стилово, религиозно и естетическо съжителство на културното наследство и традиционна толерантност, които искаме да превърнем в неразделна част от неговия живот;
- » **София – Зелен и привлекателен град:** София в XXI век ще съхрани не само зелената система и връзките с планините, но ще доразвие онези асоциации, идеи и инициативи за зелено планиране, зелено строителство и зелена икономика, с които ще обогати принципите за зелени градове в Европа.

За реализацията на така разписаната **Визия за София 2020** е необходимо не само да се изпълнят проектите, залегнали в ОУП и ИПГВР, но и необходимите за реализацията им градоустройствени инструменти да бъдат здраво обвързани с националните цели на Република България спрямо **Стратегията „Европа 2020“** по отношение на опазването на околната среда по видове системи, а именно:

ЕНЕРГИЯ, ЦЕЛИ:

- » Увеличаване на енергийната ефективност както на обществените, така и на частните сгради, и намаляване на крайната консумация на енергия на глава от населението в Столична община с 20% до 2020 г. (в сравнение с 2005 г.). За информация: към 2013 г. на републиканско ниво е постигнато намаляване от 16.3%. При постигане на задължителните цели по Стратегията „Европа 2020“ е възможно инициране на обществени обсъждания за увеличаване на тези цели по примера на други европейски държави;
- » Входящата енергия на глава от населението следва да се редуцира с най-малко същия процент;
- » През 2020 г. 16% от брутната консумация на енергия трябва да е от възобновяеми източници – една цел от стратегията, която към 2013 г. е постигната и надмината на републиканско ниво (постигнати са 19%). Въпреки това, е възможно и е напълно реалистично работата по внедряване на ВЕИ да се продължи, особено в обществените сгради на Столична община с цел постигане на европейската цел от 20% към 2020 г.

Намаляването на емисиите въглероден диоксид се постига чрез повишаване на енергийната ефективност, засилената употреба на отпадна топлина и възобновяема енергия и преустановяване консумацията на крайна енергия. Целевите стойности от минус 20% въглеродни емисии на глава от населението до 2020 г. за енергийна консумация отразяват посочената дългосрочна цел.

За постигане на поставените цели по отношение енергийната ефективност на ниво Столична община ще се използват следните основни градоустройствени методи:

- » НАГ е ангажирано и ще продължава ефективно да бъде ангажирано с цялостния процес на разглеждане на заявленията, възстановяване на строителната документация, възлагане на техническите и енергийните паспорти и самото проектиране на одобрените сгради по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради;
- » Продължаване на мащабната програма (с акцент върху популяризирането ѝ) по проектното осигуряване на сградите в града, за да се подпомогнат гражданите при санирането на имотите им (изработени са и се предоставят безвъзмездно типови проекти за рехабилитация на най-масовите жилища в столицата);

³ Източник: www.sofiaxxi.eu

- » Да се продължи практиката, гласувана от СОС, за издаване на разрешение за строеж при саниране на жилищни сгради да не се събират такси;
- » Да се стимулира използването и внедряването на ВЕИ в общински и обществени сгради, например като пилотни проекти или като част от проектите, предвидени за финансиране чрез ИПГВР, тъй като по-нататъшното развитие на енергийната система на столицата се основава на засилената употреба на местни възобновяеми източници и отпадна топлина - както за отопление, така и за електричество.

МОБИЛНОСТ, ЦЕЛИ:

- » Създаване на условия за приоритетно развитие на удобен и бърз обществен транспорт;
- » Укрепване на моделите с нулеви въглеродни емисии (пешеходци и велосипедисти), поддържане на висок дял на обществения транспорт и намаляване на моторизирания индивидуален трафик в града с поне 10% до 2020 г.;
- » До 2020 г. възможно най-голям дял от моторизирания индивидуален трафик да се измести в обществения транспорт и в немоторни превозни средства или да се стимулира използването на нови технологии за придвижване (напр. електромобили);
- » До 2020 г. да се намали делът на търговския трафик в града за сметка на транспорта без въглеродни емисии и да се намали консумацията на енергия от пътническия трафик, който преминава през града.

С разрастването на София се увеличава обемът от пътуванията в града. В сферата на мобилността се отделя внимание не само на ефективността, но и на достатъчността. Броят на пътуванията и времето, необходимо на гражданите за всекидневни пътувания, почти не се променят. Ако не се промени делът на моторизирания индивидуален трафик, нарастването на населението ще увеличи пътуванията с автомобили, което от своя страна ще доведе до увеличаване на нуждата от енергия и на вредните емисии от трафика, както и до засилено заемане на вече оскъдното градско пространство. Това не съответства на целите за висок стандарт на живот за гражданите на столицата. Късите разстояния могат да бъдат лесно пропътувани пеша или с велосипед. Изменението на мрежата на трафика в полза на пешеходците и велосипедистите може да укрепи в дългосрочен план градската инфраструктура чрез предоставяне на разнообразни услуги, атрактивни центрове за пазаруване и отдих в близките околности.

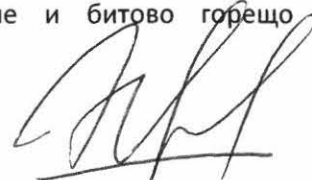
Мобилността, насочена към опазване на ресурсите, означава комбиниране на висок стандарт с къси разстояния. Ако е необходимо да се използват автомобили, те трябва да са с нулеви въглеродни емисии, да се използват енергоспестяващи автомобили и възобновяеми енергийни ресурси. Това налага навременното прилагане на ефективни мерки в сектор „Мобилност“. Тези мерки са развити и определени в синхрон с наличните стратегии в сектора, като и на базата на идентифицираните цели, като основни предпоставки за постигането им са увеличаването на дела на велосипедистите и общественият транспорт, който трябва да е сигурен, екологичен и ефективен.

Ето защо приоритетно ще се прилагат градоустройствени инструменти в следните две направления:

- » Транспортна инфраструктура – планово обезпечаване на транспортните системи и осигуряване на пространства за велоалеи;
- » Градски транспорт – проектна обезпеченост на метротрасета и релсов транспорт, изграждане на интермодални спирки и равнопоставеност на видовете градски транспорт.

СГРАДИ, ЦЕЛИ:

- » Сградните стандарти, съгласно ЗУТ, следва да целят оптимизиране на разходите и минимална консумация на енергия при проектирането на новоизграждащите се или на предвидените дейности по реконструкция и възстановяване;
- » Всеобхватните дейности по реконструкцията на съществуващите сгради следва да включват намаляване на консумацията на енергия за отопление, охлаждане и битово горещо водоснабдяване.

За да се постигнат целите, трябва да се установи нова амбициозна схема в рамките на НАГ, като ясно се дефинират енергийните стандарти по отношение на кварталите и градските комплекси с използването на нови системи за енергийна доставка. Необходимо е също да се обсъдят едновременно санирането на сградите, енергията и енергийните системи. Към днешна дата новите сгради се проектират съгласно определените в ЗУТ високи стандарти за енергийна ефективност (стандарти за ниска консумация на енергия). Въпреки това, в рамките на новото строителство ОЕСУТ и РЕСУТ следва стриктно да следят за прилагането на тези стандарти, като и на стандарта за нулева енергия, съгласно Директивата за енергийни характеристики на сградите от 2010 г.

Освен на новите сгради, специално внимание следва да се отделя и на рехабилитацията на съществуващите сгради, като основаната задача е справянето с предизвикателството на вече застроената среда – фасадните структури, които имат нужда от предпазване, ситуацията със сградите, които се стопанисват от наематели, изборът на енергийни ресурси или стимули за търговски и индустриални сгради и други. Необходимо е да се следи дейностите по рехабилитация на съществуващи сгради да водят до намаляване на консумацията на енергия за отопление, охлаждане и топла вода. В бъдеще би могло оптималните нива за разходи и качеството на рехабилитацията да бъдат допълнително доразвити от други инструменти – например чрез регулативната и данъчната политика на Столична община, тъй като постигането на общата визия София – зелен и привлекателен град изисква колективна работа на всички направление в общинската администрация.

ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ, ЦЕЛИ:

- » Зелените площи трябва да запазят своя дял от територията на града;
- » Допълнителните зелени площи за отмора трябва да се опазват в един растящ град с нарастващ брой на населението, особено в новите предвидени жилищни и смесени зони.

Вредните емисиите в атмосферата и прекомерно високото ниво на шума оказват негативно влияние върху човешкото здраве и живот, причиняват икономически щети. Част от намаляването на вредните влияния се постига с наличието на зелени площи и с развитието на градската екосистема. Зелените площи – т.нар. „зелени дробове“, значително допринасят за високия жизнен стандарт в София, тъй като градът зависи от функционирането на заобикалящите го екосистеми. Опазването на зелените площи представлява още един ключов елемент в стремежа да се съхрани биоразнообразието на града. Просторните и привлекателни открити площи трябва да бъдат опазени, въпреки неговото разрастване. До тях трябва да се стига лесно и по „зелен“ начин, те трябва да бъдат достъпни за всички. Това съществено допринася за доброто качество на живота в столичния град. Обособяването и защитата на зелените площи в София са вече факт, чрез разработените планови документи – ОУП и ИПГВР.

Всичко това изисква наличие на гъста мрежа от вътрешни открити зелени площи и малки вертикални и хоризонтални градини – като част от мерките за стабилизиране на градския климат. Това може да стане чрез стимулиране на частите инвестиции и планиране на общински средства за засаждането на дървета във вътрешността на града, за изграждането на фасадни и покривни градини, на нови „зелени“ сгради и квартални градинки.

Правилното планиране е основен градоустройствен инструмент за съхраняването и развитието на зелената система. То ще бъде насочено към плановата обезпеченост на големите зелени територии на града.

Финансирането на планираните интервенции следва да бъде етап, силно подкрепен от администрацията на Столична община, с цел осигуряване на устойчиво развитие и опазване на зелената система. Необходимо е да се търси и широка обществена подкрепа и информираност за набирането на частни инвестиции в тази област, тъй като много терени, предвидени за озеленяване, са частна собственост. От полза би била и разработката на модел за стимулирането на тези инвестиции.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящата Концепция за управление на системата и процеса на градско планиране и развитие на Столична община представлява по същество **визия за цялостна реформа на Направление „Архитектура и градоустройство“**. Така разработената концепция има за цел да подкрепи развитието на София като „град на хората и за хората“ – от една страна, чрез създаване на предпоставки за промяна на градския пейзаж от гледна точка на достъпност, функционалност и естетика, а от друга – чрез реструктуриране на НАГ, с оглед осигуряването на ефективно, бързо и висококачествено обслужване във всички райони на СО.

Концепцията взема предвид постигнатото и добрите практики в НАГ, но отчита острата необходимост от надграждане на системата и въвеждане и прилагане на съвременни, високотехнологични методи за управление. Ключови елементи в концепцията са:

- » Подобряване на работата и комуникацията в НАГ и насърчаване на екипната работа, включително с главните архитекти по райони, за постигане на по-добра координация между звената и оттам – повишаване на ефективността при обслужване на гражданите и бизнеса;
- » Въвеждане на унифицирани стандарти за работа на главните архитекти и техническите служби във всички райони на СО, с цел предоставяне на идентични и висококачествени услуги за всеки жител на общината;
- » Подобряване на работата с гражданското общество и професионалните организации за създаване на „отворена“ към проблемите на града и „комуникативна“ администрация, работеща в полза на хората;
- » Въвеждане на единна система за обслужване на гражданите чрез единен информационен портал, свързващ НАГ и 24-те района с цел осигуряване на ефективен достъп на гражданите и бизнеса до услугите, предоставяни от НАГ;
- » Надграждане и развитие на набора от електронни услуги за улеснение на потребителите;
- » Дигитализация на архива и въвеждането на задължения за дигитализация на всички одобрени проекти – както в НАГ, така и във всички 24 района на Столична община, с цел разширяване и улесняване на достъпа до съхраняваните архивни документи, повишаване на прозрачността и засилване на контрола;
- » Оптимизация на работните процеси, намаляване на излишните бюрократични бариери и активиране на експертната и функционална автономност на експертните съвети при вземането на коректни, непредубедени и законови решения в полза на гражданите и бизнеса;
- » Осигуряване на пълна прозрачност на дейността на НАГ и въвеждане на механизми за устойчива комуникация с браншовите организации, НПО и гражданите, с цел повишаване на доверието на обществеността към администрацията и способността ѝ да осигури комфорт и качество на живот и обслужване за гражданите, бизнеса и посетителите на столицата.

Концепцията е обвързана и ще работи за превръщането на София в зелен и привлекателен град, в съответствие с националните цели на Република България във връзка със Стратегията „Европа 2020“ в ключовите направления енергия, мобилност, сгради и зелени площи. Осъществяването на политиката по устройството на територията, градоустройството, планирането на благоустройствените мероприятия и контрола по строителството и новият управленски модел ще позволи съхраняване на зелената система на града и връзките с планините и ще доразвие онези идеи и инициативи за зелено планиране, зелено строителство и зелена икономика, с които ще София ще се нареди сред най-зелените градове на Европа.

